

Магія педагога в спілкуванні зі студентами

Сучасний начально-виховний процес в освітньому закладі вимагає педагогічної «магії» щодо вміння впливати на студентів заради їхнього успішного навчання. Щоб створити «магію» впливу треба досконало володіти технікою міжособистісного спілкування. У закладі освіти не повинно бути зайвої напруги, професійного вигорання, бо тут виконується улюблена справа педагогів – навчання та наставництво майбутнього громадянина.

Незаперечним є той факт, що успіх у реалізації досконалих педагогічних систем залежить від особистості викладача, його

майстерності і моральних якостей.

«Самі ж викладачі, з досвіту дослідників, не завжди усвідомлюють свою провідну роль в організації взаємодії. 25% з них при появі труднощів у спілкуванні вважають, що ускладнення «йдуть від тих, хто навчається» та є наслідком їх невихованості. Доводиться лише жалкувати, що педагог-наставник не визнає свого «внеску» у створення конфліктної ситуації» (І. Зязюн «Основы педагогического мастерства», 1989)

Відомий психолог і педагог П. Блонський на запитання, чим відрізняється хороший викладач від поганого, якщо рівень знань предмета і методики викладання в обох приблизно однаковий, відповів: **«Для хорошого викладача всі студенти різні, однакових немає, а для поганого – всі студенти однакові. Хороший педагог бачить індивідуальні особливості тих, хто навчається, помічає, чим кожен із них відрізняється від усіх інших»**

Сенс педагогічної підтримки не тільки в тому, щоб допомагати долати труднощі й ліквідувати проблеми, але і в тому, щоб **допомогти студентам усвідомити причини труднощів та знайти ефективні способи вирішити проблеми кожному студенту.**

Сучасний педагог – це вчитель, викладач, вихователь, наставник, який оволодів педагогікою співробітництва і втілює її на практиці чітко і послідовно.

Як навчити майбутніх медиків самостійно працювати? Педагог/викладач, знаючи готове рішення проблеми, повинен пропонувати студенту знайти самому спосіб чи шлях до її вирішення.

Сьогодні ми повинні максимально відмовитись від **стереотипів монособ'єктивної педагогіки**, щоб забезпечити особистісно-орієнтований характер навчання студентів.

Одним із основних аспектів комунікації, що сприяють успішному розвитку взаємовідносин між викладачем і студентом, є безпосередність у спілкуванні.

Безпосередність – це педагогічне поняття, що визначає межу, до якої викладач встановлює близькі стосунки зі студентами в протилежність збереженню дистанції і стриманості.

Не всі завжди розуміють, що гумор – це не тільки засіб розважання студентів, а й засіб психологічного розвантаження, формування в навчальній аудиторії, лабораторії, спортивній залі тощо комфортних і привабливих умов для ефективного навчання і виховання.

Зв'язок між безпосередністю у спілкуванні і гумором, який викладач використовує в аудиторії, був визначений у низці робіт зарубіжних дослідників, зокрема у роботах Corham і Chirtophel.

Разом з тим, невміння налагодити контакт зі студентами – причина багатьох поразок і розчарувань у професійній діяльності педагогів. Як зазначає Ю. Кулюткін, подібні труднощі відчували і відчувають більше половини не тільки молодих, але й досвідчених педагогів.

Особистісні відносини, за висновками психологів Т. Гаврилової, А. Бодальова, М. Рибакіної, спонукають молодих людей відчувати надію на розуміння, знімають стан протистояння, послаблюють протидію впливу, включають студента у суб'єкт-суб'єктну взаємодію.

МИСТЕЦТВО МИРУ або НеНасильницьке Спілкування (ННС)

Ненасильницьке спілкування (засновник Маршал Розенберг) пропонує інший спосіб донесення своєї думки:

- не оцінювати, а говорити про факти.
- висловлювати особисті почуття і потреби.
- висловлювати прохання замість вимоги.

На мій погляд ННС можна порівняти з довірчим спілкуванням («доверительное общение» - по рос.).

Розбираємося, як це працює на практиці.

Зазвичай діалог між викладачем та студентом (особливо з неуспішним) проходить так (як приклад):

Викладач: Ти не готовий до занять. Не відповідаєш на питання. Сідай «2»

Студент: Я готувався, я вчив, але я не зрозумів тему.

В: Та чого ти брешеш? Ти завжди кажеш, що «вчив» та чомусь не відповідаєш.

С: Я не був на попередній парі, тому тему не зрозумів.

В: Ось тобі і пояснення: не пропускай пари та вчись, як усі.

Якщо застосовувати ННС, тоді спілкування буде більш довірчим:

(ще важлива інтонація: вона повинна бути «дружньою», а не з нотами критики та осуду)

В: Ти не готовий до занять. Не відповідаєш на питання. Що сталося (чому?)

С: Я готувався, я вчив, але я не зрозумів тему (ключове слово для викладача - «не зрозумів»).

В: Що саме ти не зрозумів? (це питання-перевірка на «брехню»: якщо студент читав тему та не зрозумів її, то він обов'язково щось розповість та пояснить, що саме йому не зрозуміло. А якщо навпаки, то студент погодиться, що він збрехав і його спіймали на брехні)

С: Щось пояснив (не збрехав)

В: «Добре, що ти не збрехав, а намагався самотужки вчити тему. Це похвально. Тоді я тобі не ставлю «2»-ку. За тобою ця тема. Прошу тебе затриматись після дзвінка, я поясню незрозуміле» (або, як приклад: «підійди в такий-то час...», або підкажіть студенту, як вивчити тему)

Якщо студент збрехав. Не вішайте набридлі для студентів ярлики: «ти як завжди викручуєшся», або «ти ледар, як завжди», «я не збираюсь на тебе витратити час» .. та т.п.

Використовуйте почуття: «Мені соромно за тебе!» або : «Я сподівалась ти будеш чесним зі мною», «Я допоможу, якщо тобі потрібна допомога, звертайся. Якщо ні, тоді вивчи цю тему і здай її. Ставлю тобі «2»-ку і сподіваюсь ти її наступним часом виправиш».

Не треба ніяких зайвих слів. Ви по-дружньому, без критики викрили брехню і це повинно викликати у студента сором (бо не було критики!).

Це коротенький приклад, як використовувати при ННС технологію комунікації: «**Я – почуття**», а не «**ТИ – такий**», «**ТИ -сякий**», яка руйнує стосунки будь с ким.

Спробуйте не критикувати студента, а вказувати конкретно в чому його помилки та проблеми неуспішності.

Та слідкуйте за інтонацією! Вона повинна бути дружньою тобто, як порада від друга-наставника викладача/педагога.

Ненасильницьке спілкування вчить розпізнавати і свої потреби, і чужі потреби.

Ненасильницьке спілкування – це коли інтереси всіх сторін задоволені.

Отже, ненасильницьке або довірче спілкування покликане надати нам спосіб, у який ми можемо з'єднатись із собою та іншими так, щоб ми взаємодіяли з розумінням один одного, ніж спілкувались на основі залякування, образи, вимоги та покарань.

КОРИСНІ пропозиції:

Гейміфікована платформа для підготовки до ЗНО — [iLearn](#)

Безкоштовна підготовка до ЗНО — [Be smart](#)

Онлайн-курси для школярів, студентів і дорослих — [Prometheus](#)

Також на YouTube є такі канали, як [Цікава наука](#), Сергій Ткаченко, який веде блог про [математику](#). Усі вони українською мовою. Там цікаво і легко розповідається про фізику, хімію, біологію, українську мову та інші шкільні предмети (скористайтесь для повторення предметів).